vers VO OR vers

LEZING 12
59 MINUTEN

LEVITICUS

26-27

Zegen en oordeel binnen Gods verbond met Israël, en de voorschriften voor geloften en lossing.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/leviticus/26-27

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Zegen en vloek bij trouw aan Gods verbond	6 min	4
2	Overvloed en vrede als zegen van God	3 min	8
3	Regen en bescherming tegen wilde dieren	3 min	10
4	Voorwaardelijke beloften en ongehoorzaamheid	3 min	11
5	Angst en onveiligheid zonder Gods bescherming	3 min	13
6	Zevenvoudige straf en berekeningen over 1948	4 min	15
7	Droogte, wilde dieren en oorlog als straf	2 min	17
8	Gods wraak over het verbroken verbond	2 min	19
9	Hongersnood en kannibalisme bij belegeringen	5 min	20
10	Afgoderij, verwoesting en ballingschap	3 min	23
11	Joodse afstamming en identiteit in de diaspora	3 min	25
12	Bekering en herstel na de ballingschap	3 min	27
13	Terugkeer tot God onder het nieuwe verbond	4 min	28
14	Vrijwillige geloften van Hanna en Jefta	2 min	30

15	Aan God gewijde personen vrijkopen	4 min	31
16	Reine en onreine dieren wijden en vrijkopen	2 min	34
17	Gewijde akkers en het jubeljaar	4 min	36
18	Eerstgeborenen, de ban en de tienden	4 min	38
	Om verder te lezen		41

1

Zegen en vloek bij trouw aan Gods verbond

In Leviticus hoofdstuk 26 hebben we een hoofdstuk dat veel lijkt op Deuteronomium hoofdstuk 28. Dat hoofdstuk behandelt soortgelijke gedachten: God belooft dat als Israël trouw is aan het verbond, het op allerlei manieren gezegend zal worden, en die worden opgesomd. Maar Hij vertelt hun dat als ze niet trouw zijn aan het verbond, ze op allerlei manieren vervloekt zullen worden, en die worden opgesomd. In Leviticus gaat Hij niet zo uitvoerig op de details in als in Deuteronomium. De hoofdstukken lijken erg op elkaar. In Deuteronomium zegt Hij uitdrukkelijk:

> En het zal gebeuren, als u de stem van de HEERE, uw God, nauwgezet gehoorzaam bent, door al Zijn geboden, die ik u heden gebied, nauwlettend in acht te nemen, dat de HEERE, uw God, u dan een plaats zal geven hoog boven alle volken van de aarde. En al deze zegeningen zullen over u komen en u bereiken, wanneer u de stem van de HEERE, uw God, gehoorzaam bent: Gezegend zult u zijn in de stad, en gezegend zult u zijn op het veld. Gezegend zal zijn de vrucht van uw schoot, de vrucht van uw land en de vrucht van uw vee, de dracht van uw koeien en de jongen van uw kleinvee. Gezegend zal zijn uw korf en uw baktrog. Gezegend zult u zijn bij uw komen, gezegend zult u zijn bij uw weggaan.
>
> DEUTERONOMIUM 28:1-6

Dan slaat het in Deuteronomium 28:15 om en staat er:

> Daarentegen zal het gebeuren, als u de stem van de HEERE, uw God, niet gehoorzaam bent door al Zijn geboden en Zijn verordeningen, die ik u heden gebied, nauwlettend te houden, dat al deze vervloekingen over u zullen komen en u zullen treffen: Vervloekt zult u zijn in de stad en vervloekt zult u zijn op het veld. Vervloekt zal zijn uw korf en uw baktrog. Vervloekt zal zijn de vrucht van uw schoot en de vrucht van uw land, de dracht van uw koeien en de jongen van uw kleinvee. Vervloekt zult u zijn bij uw thuiskomen, en vervloekt zult u zijn bij uw weggaan.
>
> DEUTERONOMIUM 28:15-19

In Deuteronomium worden de woorden ‘gezegend’ en ‘vervloekt’ dus uitdrukkelijk genoemd, tegenover elkaar. Hier hebben we dezelfde informatie zonder dat ‘gezegend’ en ‘vervloekt’ worden genoemd. Die woorden worden niet gebruikt, maar dezelfde gedachten worden weergegeven. Hij begint ermee erop aan te dringen dat ze de fundamentele heiligheid van God voor ogen houden door geen andere goden te aanbidden, door de heilige sabbat te houden en door Zijn heiligdom heilig te houden, in vers 1 en 2. Dan geeft Hij in vers 3 een groot ‘als’:

> Als u in Mijn verordeningen wandelt en Mijn geboden in acht neemt en ze houdt,
>
> LEVITICUS 26:3

Als je dat doet, dan zullen er volgens wat er staat een aantal andere dingen gebeuren, allemaal goede dingen. Maar in vers 14 zegt Hij:

> Maar als u niet naar Mij luistert en al deze geboden niet doet,
>
> LEVITICUS 26:14

enzovoort. Vers 16:

Ik zal jullie dit ook aandoen.

De rest van het hoofdstuk gaat over de slechte dingen die God hun zal aandoen.

Om de overeenkomst te zien, moet je eens naar Deuteronomium 28 kijken. Het lijkt er erg op. Vers 1 zegt:

> En het zal gebeuren, als u de stem van de HEERE, uw God, nauwgezet gehoorzaam bent, door al Zijn geboden, die ik u heden gebied, nauwlettend in acht te nemen, dat de HEERE, uw God, u dan een plaats zal geven hoog boven alle volken van de aarde. En al deze zegeningen zullen over u komen en u bereiken, wanneer u de stem van de HEERE, uw God, gehoorzaam bent: Gezegend zult u zijn in de stad, en gezegend zult u zijn op het veld. Gezegend zal zijn de vrucht van uw schoot, de vrucht van uw land en de vrucht van uw vee, de dracht van uw koeien en de jongen van uw kleinvee. Gezegend zal zijn uw korf en uw baktrog. Gezegend zult u zijn bij uw komen, gezegend zult u zijn bij uw weggaan. De HEERE zal geven dat uw vijanden die u aanvallen, door u verslagen worden; over één weg zullen zij tegen u uittrekken, maar over zeven wegen zullen zij voor u wegvluchten.
>
> DEUTERONOMIUM 28:1-7

Enzovoort.

Maar dan in Deuteronomium 28:15:

> Daarentegen zal het gebeuren, als u de stem van de HEERE, uw God, niet gehoorzaam bent door al Zijn geboden en Zijn verordeningen, die ik u heden gebied, nauwlettend te houden, dat al deze vervloekingen over u zullen komen en u zullen treffen: Vervloekt zult u zijn in de stad en vervloekt zult u zijn op het veld. Vervloekt zal zijn uw korf en uw baktrog. Vervloekt zal zijn de vrucht van uw schoot en de vrucht van uw land, de dracht van uw koeien en de jongen van uw kleinvee. Vervloekt zult u zijn bij uw thuiskomen, en vervloekt zult u zijn bij uw weggaan. De HEERE zal vloek, verwarring en verderf onder u zenden, in alles wat u ter hand neemt en doet, totdat u weggevaagd wordt en u al spoedig omkomt vanwege uw slechte daden, waarmee u Mij verlaten hebt.
>
> DEUTERONOMIUM 28:15-20

enzovoort, enzovoort, enzovoort.

2

Overvloed en vrede als zegen van God

Het gaat heel uitvoerig verder en somt alle dingen op die God over hen zal brengen, waaronder ballingschap, waaronder hongersnood, enzovoort. Dat hebben we allemaal ook in hoofdstuk 26 van Leviticus, maar zonder dat, zoals ik al zei, de woorden ‘zegen’ en ‘vloek’ zo vaak worden herhaald. In Leviticus 26:3-5 staat:

> Als u in Mijn verordeningen wandelt en Mijn geboden in acht neemt en ze houdt, dan zal Ik u op zijn tijd regen geven, zodat het land zijn opbrengst zal geven en de bomen van het veld hun vruchten zullen geven. Dan zal de dorstijd bij u tot de wijnoogst duren, en de wijnoogst zal tot de zaaitijd duren. U zult uw brood tot verzadiging toe eten en onbezorgd in uw land wonen.
>
> LEVITICUS 26:3-5

Dat wil zeggen, de oogst, of het dorsen van wat je geoogst hebt, zal zo overvloedig zijn dat je tot aan de tijd van de druivenoogst, maanden later, nodig zult hebben om ermee klaar te komen. Je zult zo veel graan te dorsen hebben dat je tot aan de druivenoogst

bezig zult zijn. En wanneer dan de tijd van je druivenoogst komt, zal die duren tot het moment dat je je gewassen weer zaait. Het gaat erover hoeveel je gegeven zal worden, hoeveel overvloed.

> Ik zal vrede in het land geven, zodat u kunt slapen zonder dat iemand u schrik aanjaagt. Ik zal de wilde dieren uit het land wegdoen en geen zwaard zal meer door uw land gaan. U zult uw vijanden achtervolgen en zij zullen door het zwaard vóór u neervallen. Vijf van u zullen er honderd achtervolgen, en honderd van u zullen er tienduizend achtervolgen. Uw vijanden zullen door het zwaard vóór u neervallen. Ik zal Mij naar u toewenden, u vruchtbaar en talrijk maken en Mijn verbond met u bevestigen.
>
> LEVITICUS 26:6-9

> Terwijl u nog van de oude oogst van het oude jaar eet, kunt u de oude oogst al wegdoen vanwege de nieuwe.
>
> LEVITICUS 26:10

Dat wil zeggen, je zult nog graan over hebben van de vorige oogst wanneer de nieuwe oogst komt. Je zult het graan van de oude oogst uit de graanschuren moeten halen, omdat je het niet allemaal hebt kunnen opeten voordat de nieuwe oogst komt. Je moet ruimte maken voor de nieuwe oogst door oud graan weg te doen. Je hebt er te veel van.

> Ik zal Mijn tabernakel in uw midden plaatsen en Mijn ziel zal niet van u walgen. Ik zal in uw midden wandelen. Ik zal u tot een God zijn en u zult Mij tot een volk zijn. Ik ben de HEERE, uw God, Die u uit het land van de Egyptenaren geleid heeft, zodat u niet meer hun slaven bent. Ik heb de stangen van uw juk gebroken en u rechtop laten gaan.
>
> LEVITICUS 26:11-13

3

Regen en bescherming tegen wilde dieren

De belofte die Hij doet, is dat Hij regen zal geven. Dat is heel belangrijk in het Midden-Oosten en overal, maar vooral in het Midden-Oosten. Er waren veel droogtes. En Hij zegt:

> Als u in Mijn verordeningen wandelt en Mijn geboden in acht neemt en ze houdt, dan zal Ik u op zijn tijd regen geven, zodat het land zijn opbrengst zal geven en de bomen van het veld hun vruchten zullen geven. Dan zal de dorstijd bij u tot de wijnoogst duren, en de wijnoogst zal tot de zaaitijd duren. U zult uw brood tot verzadiging toe eten en onbezorgd in uw land wonen. Ik zal vrede in het land geven, zodat u kunt slapen zonder dat iemand u schrik aanjaagt. Ik zal de wilde dieren uit het land wegdoen en geen zwaard zal meer door uw land gaan.
>
> LEVITICUS 26:3-6

Wij die in steden wonen, denken niet zo vaak aan het gevaar van wilde dieren. Af en toe hoor je in het nieuws over een poema die men door een stadspark heeft zien lopen, of coyotes die in het centrum van Los Angeles de vuilnisbakken van mensen plunderen, of een zwarte beer die in de stad iemands tuin binnenkomt. Plotseling besef je dat we in een wereld leven met wilde roofdieren die zomaar onze steden kunnen binnenkomen. Soms doen ze dat ook, maar niet zo vaak. Het is zeldzaam, dus als het gebeurt, schrikken we ervan.

Maar in de oudheid waren hun plaatsen niet zo goed beschermd tegen roofdieren. In de ommuurde steden kwamen geen leeuwen binnenwandelen. Maar destijds waren er wel leeuwen in de jungle langs de Jordaan. In die tijd was het rondom de rivier de Jordaan allemaal jungle, en er waren leeuwen, beren en wolven. David moest zijn schapen tegen al die dieren beschermen. En als die dieren honger krijgen, komen ze

zomaar een dorp binnenwandelen. In India komt het voor dat een oudere tijger, die niet meer zo goed kan jagen omdat hij traag is, een dorp binnengaat en mensen begint op te eten.

In ons moderne leven in de stad en in de buitenwijken zijn we daar zo tegen gevrijwaard dat we ons dat niet eens als een gevaar kunnen voorstellen. We gaan niet naar buiten met die gedachte in ons hoofd. Misschien doen we dat hier in de omgeving wel. Misschien denk je, wanneer je 's avonds buiten gaat wandelen: ‘Ik vraag me af of hier ergens een zwarte beer zit’, want dat zou kunnen. Maar ik woon in de stad en ik denk niet zo vaak aan die dingen.

Maar Hij zei:

Jullie moeten voor die dingen oppassen, tenzij jullie aan Mijn kant staan. Als jullie aan Mijn kant staan, zal Ik de wilde dieren uit jullie land verjagen. Jullie zullen veilig zijn in jullie land. En jullie vijanden zullen voor jullie op de vlucht slaan. En Ik zal Mijn tent bij jullie neerzetten en tussen jullie wonen.

4

Voorwaardelijke beloften en ongehoorzaamheid

Dat is het grootste voorrecht dat Hij hun zou geven als ze trouw zijn. Maar let erop dat daar een ‘als’ bij staat, en we moeten onthouden dat bij alles wat God aan Israël beloofde een ‘als’ stond. Het was voorwaardelijk. Er zijn aan het volk Israël geen onvoorwaardelijke beloften gedaan over het land of over hun positie bij God.

En dit is iets wat christenen in sommige kringen vergeten. Ze lijken te denken dat iemand bijzonder is voor God, alleen maar omdat zijn afstamming helemaal teruggaat tot Abraham. Maar dat was in het Oude Testament niet waar. Waarom zou het in het Nieuwe Testament waar zijn? Waarom zou het op enig moment waar zijn? In de tijd van Mozes was het niet waar. Als je van Abraham afstamt, maakt dat helemaal niets uit. Als je God ontrouw bent, zal Hij je hard aanpakken.

En dat is wat Hij in vers 14 zegt:

> Maar als u niet naar Mij luistert en al deze geboden niet doet, als u Mijn verordeningen verwerpt en als uw ziel van Mijn bepalingen walgt, zodat u geen enkele van Mijn geboden doet door Mijn verbond te verbreken, dan zal Ik Zelf dit met u doen: Ik zal verschrikking over u brengen, tering en koorts, die uw ogen doen bezwijken en uw leven doen wegkwijnen. U zult uw zaad voor niets zaaien, want uw vijanden zullen het opeten.
>
> LEVITICUS 26:14-16

Hier zegt Hij wat Hij zal doen, en dat zal zo ongeveer de rest van het hoofdstuk in beslag nemen. Zijn zegeningen zijn talrijk, maar Hij staat langer stil bij de vervloekingen die over hen zullen komen en de moeilijkheden als ze ongehoorzaam zijn. Hij zegt:

Ik zal jullie zelfs doodsangst bezorgen.

Of terroristen misschien.

[Vertalersnoot: De spreker speelt hier met het Engelse woord ‘terror’, dat zowel verschrikking als terreur kan betekenen.]

God ziet Zichzelf dus als de veroorzaker van deze ziekte en deze koorts.

Ik zal daarvoor zorgen.

God veroorzaakt soms ziekte, en hier treft die Zijn volk. Maar in dit geval komt dat door hun ongehoorzaamheid.

Het is niet zo dat er hongersnood zal zijn. Het zaad zal groeien, maar je vijanden zullen komen en het van je afpakken. Dit gebeurde keer op keer in de tijd van de richteren. Wanneer het volk ongehoorzaam werd aan God, vielen er vijanden binnen. De Joden gingen hun land op om te zaaien en het te bewerken. En dan, rond de oogsttijd, kwamen de vijanden binnen en namen alle gewassen mee en aten ze op. Omdat ze dat

konden, omdat Israël weerloos tegenover hen stond. Dit is dus waarmee gedreigd wordt: je zult je gewassen zaaien, je zult hard werken om het graan te krijgen, maar je zult het niet kunnen eten. Je vijanden zullen het eten.

5

Angst en onveiligheid zonder Gods bescherming

> Ik zal Mijn aangezicht tegen u keren, zodat u door uw vijanden verslagen wordt. Zij die u haten, zullen over u heersen. U zult op de vlucht slaan, terwijl niemand u achtervolgt.
>
> LEVITICUS 26:17

Als je wegrent terwijl niemand je achtervolgt, ben je paranoïde. Hun paranoia wordt nog iets verderop ook besproken, in vers 36, waar Hij zegt:

> En wie van u overgebleven zijn, zal Ik in de landen van hun vijanden angst inboezemen, zodat het geritsel van een opdwarrelend blaadje hen al opjagen zal. Zij zullen op de vlucht slaan alsof ze voor een zwaard op de vlucht slaan, en neervallen, terwijl niemand hen opjaagt.
>
> LEVITICUS 26:36

Dit is wanneer ze in ballingschap zijn. Hij zegt:

Het geritsel van een blad zal ze op de vlucht jagen. Ze zullen vluchten alsof iemand ze met een zwaard achternazit, en ze zullen vallen terwijl niemand ze achtervolgt.

Er staat zelfs dat ze over elkaar zullen struikelen. Vers 37:

> Zij zullen over elkaar struikelen alsof ze zich voor een zwaard uit de voeten maken, terwijl niemand hen opjaagt. U zult geen stand kunnen houden tegen uw vijanden,
>
> LEVITICUS 26:37

Dit is duidelijk een overdrijving, maar in zekere zin is het waar. Hij zegt dat de Joden zo veilig zullen zijn als ze gehoorzaam zijn, dat ze zich geen zorgen hoeven te maken over vijanden. Ze hoeven zich geen zorgen te maken over voedsel en ze hoeven zich geen zorgen te maken over wilde dieren. Maar als ze ongehoorzaam zijn, zullen ze volkomen onveilig zijn, omdat God hen niet zal verdedigen. Sterker nog, God zal hun moeilijkheden bezorgen, vijanden op hen afsturen, koorts en ziekte over hen brengen. Hij zal verschrikking over hen brengen. Daardoor zullen ze niet alleen Zijn bescherming missen, maar overgeleverd worden aan een onveilig leven. Zozeer zelfs dat ze bang zullen zijn wanneer er helemaal niemand achter hen aan zit. Ze zullen er zo aan gewend raken dat er gevaar is, dat alles hun angst aanjaagt. Het ritselen van een blad doet hen opschrikken, en ze rennen weg alsof iemand hen met een zwaard achtervolgt. Ze zullen over elkaar struikelen terwijl ze proberen weg te komen van een ritselend blad.

Wanneer Hij in vers 17 zegt:

Jullie zullen vluchten terwijl niemand jullie achtervolgt, dan wordt die uitdrukking ook gebruikt in Spreuken 28:1, waar staat:

> Goddelozen vluchten terwijl er geen vervolger is, maar een rechtvaardige is moedig als een jonge leeuw.
>
> SPREUKEN 28:1

Salomo schreef in een tijd waarin God Israël beschermde. Als ze rechtvaardig waren, konden ze daarom zo onverschrokken zijn als een leeuw. Maar hij wist dat wanneer mensen goddeloos zijn en God niet aan hun kant staat, ze reden hebben om paranoïde te zijn.

Eigenlijk is ‘reden om paranoïde te zijn’ een verkeerde benaming. Het is een soort oxymoron. Je hebt nooit reden om paranoïde te zijn, want paranoia is per definitie bang zijn terwijl daar geen reden voor is. Maar in zekere zin zullen ze reden hebben om paranoïde te zijn. Het zal redelijk zijn dat ze onredelijk bang zijn, omdat ze eraan gewend zijn. Ze zijn voortdurend in gevaar. Zelfs wanneer niemand hen achtervolgt, zullen ze nog opschrikken en wegrennen.

6

Zevenvoudige straf en berekeningen over 1948

En daarna, vers 18,

> Als u dan ondanks dit alles nog niet naar Mij luistert, dan zal Ik u vanwege uw zonden zeven keer erger straffen.
>
> LEVITICUS 26:18

Dit:

Ik zal jullie zeven keer zo zwaar straffen, zegt Hij telkens weer. Hij zal het opnieuw zeggen in vers 21. Hij zal het opnieuw zeggen in vers 24. Hij zal het opnieuw zeggen in vers 28. Volgens mij was dat het zo ongeveer. Maar vier keer zegt Hij:

Ik zal jullie zeven keer zo zwaar straffen.

Toch denk ik niet dat dit een letterlijke zeven is. Sommige mensen hebben dit letterlijk opgevat en bepaalde getallen uit de geschiedenis van Israël met zeven vermenigvuldigd. Ze hebben berekend hoe Israël in het jaar 1948 weer opgericht zou worden. Heeft iemand weleens gehoord dat iemand dat deed? Ik weet dat John Corson dat heeft gedaan, en enkele andere leraren van de bedelingenleer. Ze maken al die ingewikkelde berekeningen die uitkomen op 14 mei 1948, toen Israël weer als natie werd opgericht. Ze gaan terug en bespreken de duur van de Babylonische ballingschap, en ze hebben het over deze jaren en die jaren, en het:

zeven keer zo zwaar, uit dit hoofdstuk, en ze rekenen het uit.

Dus ze nemen hier een getal en daar een getal en daar nog een getal, haast willekeurig, en ze slagen erin om op 1948 uit te komen. Een deel van hun redenering berust erop dat ze dit heel letterlijk nemen, dat God zegt:

> Als u dan ondanks dit alles nog niet naar Mij luistert, dan zal Ik u vanwege uw zonden zeven keer erger straffen.
>
> LEVITICUS 26:18

Wat ze doen, is zeggen: 'We hebben een getal. We moeten dat getal nemen en met zeven vermenigvuldigen.'

Maar eigenlijk is dat niet echt een redelijke manier om dit op te vatten. Hij zegt niet: 'Ik zal de oordelen met zeven vermenigvuldigen.' Hij zegt alleen:

Ik zal jullie zeven keer zo zwaar straffen, wat, omdat zeven een getal van volledigheid is, betekent: 'Ik zal een nog volledigere straf over jullie brengen.' Hij heeft het niet over het aantal jaren enzovoort voordat de natie weer wordt opgericht, of iets dergelijks. Dat is een heel gekunsteld en ongerechtvaardigd gebruik van deze informatie. Maar Hij zegt wel telkens weer:

Ik ga jullie zeven keer zo zwaar straffen.

Het lijkt een beetje op een gedeelte in Jesaja waar God zegt:

Ik heb dit gedaan. Ik heb jullie op deze manier gestraft. Ik heb deze ramp en deze ellende over jullie gebracht.

Maar ondanks dit alles, zegt Jesaja:

> Daarom is de toorn van de HEERE tegen Zijn volk ontbrand. Hij heeft Zijn hand tegen hen uitgestrekt; Hij heeft hen geslagen, zodat de bergen sidderen, en hun dode lichamen als vuilnis midden op straat liggen. Bij dit alles keert Zijn toorn zich niet af, en nog is Zijn hand tegen hen uitgestrekt.
>
> JESAJA 5:25

Dan noemt hij nog meer rampen, en zegt hij:

En ondanks dat alles is Hij nog steeds boos en houdt Hij Zijn hand nog steeds uitgestrekt.

Nog steeds uitgestrekt om te oordelen. Dan noemt hij er nog meer, en staat er opnieuw:

Ondanks dat alles is Hij nog steeds boos.

Het is een dichterlijke manier van spreken, want dit is poëzie, zoals je kunt zien aan de manier waarop de tekst is gezet. Het is als een strofe gevolgd door een refrein. Het refrein hier is:

> Als u dan ondanks dit alles nog niet naar Mij luistert, dan zal Ik u vanwege uw zonden zeven keer erger straffen.
>
> LEVITICUS 26:18

In Jesaja is het refrein:

Daarom is Hij nog steeds boos en houdt Hij Zijn hand nog steeds uitgestrekt.

En de strofen gaan over afzonderlijke rampen die Hij zegt te zullen brengen. Dat is wat hier gebeurt.

7

Droogte, wilde dieren en oorlog als straf

In vers 18 zegt Hij:

Ik zal jullie zeven keer zo zwaar straffen voor jullie zonden.

Hij zegt:

> Ik zal de trots op uw eigen kracht breken. Ik zal uw hemel als ijzer maken en uw aarde als brons.
>
> LEVITICUS 26:19

Dat betekent dat er geen regen valt. De hemel zal net zomin regen geven als een ijzeren overkapping. En de aarde zal door de droogte zo hard zijn dat ze als brons zal zijn. Je kunt haar zelfs met je ploeg niet openbreken. Het gaat over droogte.

> Uw kracht zal voor niets verbruikt worden, uw land geeft zijn opbrengst niet en de bomen op het land geven hun vruchten niet. Als u dan tegen Mij blijft ingaan en niet naar Mij wilt luisteren, dan zal Ik u overeenkomstig uw zonden zeven keer harder slaan. Ik zal de dieren van het veld op u afsturen en die zullen u van kinderen beroven, uw vee uitroeien en u in aantal zó verminderen, dat uw wegen er verlaten bij liggen.
>
> LEVITICUS 26:20-22

omdat de bevolking zo sterk zal zijn uitgedund doordat wilde dieren hen opeten.

> En als u zich hierdoor nog niet laat bestraffen en tegen Mij blijft ingaan, dan zal Ik Zelf ook tegen u ingaan en zal Ik Zelf u vanwege uw zonden ook zeven keer harder slaan. Dan breng Ik het zwaard over u, dat de wraak van het verbond voltrekt. Wanneer u zich dan in uw steden verzamelt, zal Ik de pest in uw midden sturen. U zult in de hand van de vijand overgegeven worden.
>
> LEVITICUS 26:23-25

8

Gods wraak over het verbroken verbond

Daar gaat het om. Wanneer God Joden veel harder behandelt dan andere volken, denken we: waarom pakt Hij hen zo hard aan? Ze zijn niet slechter dan andere mensen. En dat is waarschijnlijk waar. Ik neem niet aan dat ze slechter zijn dan andere mensen. Maar er is iets waarin ze God meer hebben gekrenkt dan andere mensen. Dat is dat ze een verbondsrelatie hadden die ze hebben geschonden. Het is de wraak van Zijn verbond.

Het is alsof de vrouw van een man met al zijn vrienden naar bed gaat, hem dat ook nog eens inwrijft en zich uitdagend en onzedelijk gedraagt, enzovoort. Hij zal daar heel erg door van streek zijn, omdat zij zijn vrouw is. Als de vrouw van de buurman haar man dat aandoet, zal de man die niet haar echtgenoot is, niet op dezelfde manier reageren. Hij zal het slecht gedrag vinden. Hij zal het iets schandelijks vinden, maar hij zal zich niet op dezelfde manier persoonlijk gekrenkt voelen, omdat het zijn vrouw niet is. Het is iemand anders.

Wanneer het je eigen huwelijkspartner is, wanneer het degene is die met jou een verbond heeft, degene die beloofd heeft je trouw te zijn, en die doet dat, dan is het iets heel anders. Over de jaloezie van een echtgenoot wordt in de Schrift gesproken als een kennelijk gerechtvaardigde, natuurlijke reactie op de ontrouw van zijn vrouw. En dit is dus de wraak van Gods verbond.

Toen God Jeruzalem in het jaar 70 na Christus verwoestte, zei Jezus:

> Want dit zijn dagen van wraak, opdat al wat geschreven staat, vervuld wordt.
>
> LUKAS 21:22

God Die wraak over hen brengt omdat ze het verbond hebben verbroken. God heeft ook andere volken geoordeeld, en heel streng. Maar de betekenis van Zijn oordeel over hen is eenvoudig geweest dat Hij als Rechter gerechtigheid tot stand brengt in de

wereld in het algemeen. Wanneer Hij Israël heeft geoordeeld, is het in wezen de wraak van het verbond, zoals Hij het hier noemt. Hij wreekt het verbond dat verbroken is.

9

Hongersnood en kannibalisme bij belegeringen

In vers 25 zegt Hij:

> Dan breng Ik het zwaard over u, dat de wraak van het verbond voltrekt. Wanneer u zich dan in uw steden verzamelt, zal Ik de pest in uw midden sturen. U zult in de hand van de vijand overgegeven worden. Wanneer Ik het u aan brood laat ontbreken, dan zullen tien vrouwen uw brood in één oven bakken en zij zullen uw brood in afgewogen hoeveelheden moeten teruggeven. U zult eten, maar niet verzadigd worden.
>
> LEVITICUS 26:25-26

Het idee van tien vrouwen die in één oven bakken, betekent dat er zo weinig brood te bakken zal zijn dat het brood voor tien huishoudens allemaal samen in één oven gebakken zou kunnen worden. Normaal gesproken heeft iedereen een eigen oven om het brood voor het gezin te bakken. Waarom zou je het vuur verspillen? Waarom zou je de brandstof verspillen? Tien gezinnen kunnen één oven delen, omdat ze samen zo weinig brood hebben dat ze het allemaal in één oven kwijt kunnen.

vers 28,

> dan zal Ik met grimmigheid tegen u ingaan en zal Ik Zelf u vanwege uw zonden ook zeven keer erger straffen. U zult dan het vlees van uw eigen zonen eten, en het vlees van uw eigen dochters zult u eten.
>
> LEVITICUS 26:28-29

Dit is bij verschillende gelegenheden daadwerkelijk gebeurd. Het wordt ook als dreigement uitgesproken in Deuteronomium 28. De passage waarvan ik zei dat die heel sterk op deze passage lijkt, in Deuteronomium 28:53. Daar wordt voorspeld dat ze uiteindelijk hun eigen kinderen zullen opeten. We kennen zo'n geval dat is opgetekend in 2 Koningen hoofdstuk 6, toen de stad Samaria, de hoofdstad van het noordelijke koninkrijk Israël, belegerd werd en hun voedsel opraakte. Dat zijn de omstandigheden waaronder mensen hun kinderen zouden opeten: wanneer hun vijanden hen omsingelen.

We moeten bedenken dat alle landbouwgrond buiten de stadsmuren lag. Binnen de stadsmuren hadden ze niet genoeg ruimte voor hun landbouwgrond. Mensen bedreven dus landbouw en hadden hun land buiten de ommuurde steden. Maar als er een vijand kwam, vluchtten de mensen de ommuurde stad in en werden de poorten gesloten. De bevolking was achter de muren beschermd, maar hun akkers lagen buiten. Ze konden daar niet naartoe om te oogsten als de vijand daar was. Ze moesten wachten totdat de vijand wegging. De vijand at hun oogst op, en dan zaten ze in hun stad vast met een beperkte hoeveelheid voedsel. Ze konden er niet uit, want de vijand had hen omsingeld. Daardoor kregen ze soms zo'n honger dat ze hun kinderen opaten.

We lezen over een werkelijk geval hiervan in 2 Koningen 6, tijdens een belegering. Er staat in vers 26:

> En het gebeurde, toen de koning van Israël op de muur voorbijging, dat een vrouw tot hem riep: Help mij, mijn heer koning. Hij zei: De HEERE helpt u niet, waarmee zou ik u dan helpen? Met iets van de dorsvloer of van de perskuip?
>
> 2 KONINGEN 6:26-27

Er was nergens voedsel.

> De koning zei verder tegen haar: Wat hebt u? Ze zei: Deze vrouw heeft tegen mij gezegd: Geef uw zoon, dan eten wij hem vandaag op. Dan zullen wij morgen mijn zoon eten. Toen hebben wij mijn zoon gekookt en opgegeten, maar toen ik de volgende dag tegen haar zei: Geef uw zoon, dan zullen wij hém opeten, heeft zij haar zoon verborgen. En het gebeurde, toen de koning de woorden van deze vrouw hoorde, dat hij zijn kleren scheurde. Omdat hij over de muur voorbijkwam, zag het volk dat hij, zie, daaronder een rouwgewaad op zijn blote lichaam droeg.
>
> 2 KONINGEN 6:28-30

Hij had niet beseft dat de hongersnood zo ernstig was geworden. Het deed hem verdriet te horen dat mensen hun kinderen opaten, maar dat was waarmee onder het oordeel van God gedreigd werd. Blijkbaar deden ze dat tijdens de Babylonische belegering van Jeruzalem, toen de Babyloniërs kwamen en hen belegerden. En Josephus beschrijft ook een geval van iemand die zijn kinderen opat toen de Romeinen Jeruzalem belegerden. Hij vertelde daadwerkelijk dat een bende rovers binnen de stad, die plunderend door de straten trok, een huis binnendrong omdat ze honger hadden en vlees roken. Toen ze het huis binnenkwamen, zagen ze dat iemand zijn kind aan het braden was om het op te eten. Die rovers vertrokken zowaar, misselijk van wat ze zagen.

Maar als mensen genoeg honger krijgen, eten ze mensen. De Donner Party deed dat. Ik denk niet dat ik dat zou doen. Eerlijk gezegd denk ik dat ik liever zou verhongeren. Maar nogmaals, ik ben nog nooit de hongerdood nabij geweest, dus dat is gemakkelijk gezegd. Wat God hier zegt, is dat je zo'n honger zult krijgen:

Ik zal jullie in zulke verschrikkelijke omstandigheden brengen dat jullie van de honger zullen sterven en zelfs het vlees van jullie zonen en dochters zullen eten.

Dat is inderdaad gebeurd.

10

Afgoderij, verwoesting en ballingschap

Nu Leviticus 26:30:

> Ik zal uw offerhoogten wegvagen en uw wierookaltaren uitroeien. Ik zal uw dode lichamen op de dode lichamen van uw stinkgoden werpen en Mijn ziel zal van u walgen.
>
> LEVITICUS 26:30

Dit is de vorm van ongehoorzaamheid waarvan Hij uitgaat: ze aanbidden afgoden. Ze hebben hun wierookaltaren en hun hoogten waar ze hun afgoden aanbidden. Dus:

> Ik zal uw offerhoogten wegvagen en uw wierookaltaren uitroeien. Ik zal uw dode lichamen op de dode lichamen van uw stinkgoden werpen en Mijn ziel zal van u walgen. Ik zal van uw steden een puinhoop maken en uw heiligdommen verwoesten. Ik wil de aangename geur van uw offers niet ruiken.
>
> LEVITICUS 26:30-31

Deze heiligdommen zijn niet de tempel of de tabernakel. Het staat in het meervoud. Het gaat over heiligdommen die ze zullen oprichten om de afgoden te aanbidden.

> Ik Zelf zal het land verwoesten, zodat uw vijanden die daarin zijn gaan wonen, zich erover zullen ontzetten.
>
> LEVITICUS 26:32

De vijanden zullen dus hun land bewonen in hun plaats.

> Ik zal u dan onder de heidenvolken verstrooien en Ik zal achter u een zwaard trekken. Uw land zal een woestenij worden en uw steden een puinhoop.
>
> LEVITICUS 26:33

Dit gebeurde toen ze naar Babel gingen. Het gebeurde opnieuw in het jaar 70 na Christus.

Dat betekent dat je zelfs nadat je in ballingschap bent gegaan, niet veilig zult zijn. Er zal nog steeds vervolging tegen je komen in de vreemde landen waar je woont. De Joden hebben zeker ondervonden dat dit waar is.

Trouwens, het suggereert dat God Degene is Die het zwaard achter hen trekt, maar het zou min of meer een dichterlijke manier van spreken kunnen zijn. Als Hij hen gewoon aan hun vijanden overlaat en hen niet helpt, zou je kunnen zeggen dat Hij hen aanvalt, bij wijze van spreken, zonder dat Hij daar Zelf zo actief bij betrokken is. Anderen doen het, maar Hij beschermt hen niet.

Hij zegt in vers 33:

Ik zal jullie over de volken verspreiden en jullie met een zwaard achternazitten. En het land zal verlaten zijn en jullie steden zullen in puin liggen. Dan zal het land van zijn sabbatsrust genieten, zolang het verlaten ligt en jullie in het land van jullie vijanden zijn. Dan zal het land rusten en van zijn sabbatsrust genieten zolang het verlaten ligt. Het zal de rust inhalen die het tijdens jullie sabbatten niet heeft gehad toen jullie er woonden. En wat degenen van jullie betreft die overblijven...

Dat wil zeggen: degenen die niet in ballingschap worden weggevoerd, of degenen die dat overleven.

> En wie van u overgebleven zijn, zal Ik in de landen van hun vijanden angst inboezemen, zodat het geritsel van een opdwarrelend blaadje hen al opjagen zal. Zij zullen op de vlucht slaan alsof ze voor een zwaard op de vlucht slaan, en neervallen, terwijl niemand hen opjaagt. Zij zullen over elkaar struikelen alsof ze zich voor een zwaard uit de voeten maken, terwijl niemand hen opjaagt. U zult geen stand kunnen houden tegen uw vijanden,
>
> LEVITICUS 26:36-37

Hij zegt:

> maar u zult omkomen onder de heidenvolken en het land van uw vijanden zal u verslinden.
>
> LEVITICUS 26:38

11

Joodse afstamming en identiteit in de diaspora

Wat betekent dat? Israël is nu al honderden jaren onder de volken verstrooid. Is dit gebeurd? Is hun ras verteerd? Met andere woorden, heeft het opgehouden te bestaan? Ze zijn op vrij grote schaal met de heidenen getrouwd. En hoe meer ze met heidenen trouwen, hoe meer de bloedlijn van de Jood met heidens bloed wordt verdund.

Er zijn tegenwoordig veel mensen die zichzelf Joods noemen, maar die meer heidense dan Joodse voorouders hebben, omdat hun voorouders, hoewel ze als Joods werden beschouwd, met niet-Joodse mensen getrouwd waren. Kijk, iemand kon Joods worden genoemd als hij gewoon de Joodse tradities in acht nam. Als ze de besnijdenis

toepasten, als ze het Pascha vierden, waren ze Joods. Het zou iemand kunnen zijn van wie beide ouders heidenen waren, maar die zelf tot het jodendom is overgegaan. Zelf zijn ze heidenen, maar ze worden Joden, proselieten.

Of het zou iemand kunnen zijn van wie de moeder met een heiden getrouwd was, maar de moeder was een Jodin. Als je een Joodse moeder hebt, word je als een Jood beschouwd. Maar als je een Joodse moeder en een heidense vader hebt, ben je naar je afstamming maar half Joods, maar je bent nog steeds een Jood. Als je een vrouw bent en op die grond een Jodin wordt genoemd, en je trouwt met een heidense man, dan zijn je kinderen maar voor een kwart Joods, omdat je man en je vader allebei heidenen zijn. Dan zijn je kinderen voor een kwart Joods, maar ze worden nog steeds Joden genoemd, omdat jij een Joodse moeder bent.

Als een van je dochters, die een Joods meisje is, dat maar voor een kwart Joods is, met een heidense man trouwt en ze kinderen krijgen, zijn hun kinderen maar voor een achtste of een zestiende Joods, maar ze worden Joden genoemd. Kijk, het maakt niet uit hoe weinig Joods bloed ze in zich hebben, als ze de Joodse tradities en de Joodse identiteit in stand houden. Je kunt uiteindelijk voor een vierenzestigste Joods en voor drieënzestig vierenzestigste heidens zijn, en je bent nog steeds een Jood, doordat die ontwikkeling meerdere generaties lang doorgaat. Je kunt verdedigen dat dit gebeurd is, dat ze als ras onder de volken zijn omgekomen en dat het land van hun vijanden hen heeft opgegeten.

Hij zegt:

> En wie van u overgebleven zijn, zullen vanwege hun ongerechtigheid wegkwijnen in de landen van uw vijanden. Ja, ook vanwege de ongerechtigheden van hun vaderen zullen zij met hen wegkwijnen.
>
> LEVITICUS 26:39

12

Bekering en herstel na de ballingschap

Maar dan keert het om. Er staat in vers 40:

> Wanneer zij hun ongerechtigheid zullen belijden, mét de ongerechtigheid van hun vaderen, hun trouwbreuk, die zij tegen Mij gepleegd hebben, en ook dat zij tegen Mij zijn ingegaan
>
> LEVITICUS 26:40

Nu zei Hij hier de hele tijd: ‘jullie, jullie, jullie, jullie, jullie’, maar nu is het ‘zij’, omdat Hij over een latere generatie spreekt. Als jullie ongehoorzaam zijn, dan zal Ik deze moeilijkheden over jullie brengen. Maar als jullie nakomelingen zich omkeren, zal Ik horen wat zij zeggen. Ik zal hun zonden horen. Ik zal hun bekering aanvaarden.

Er staat in vers 41:

> — zodat Ik ook Zelf tegen hen inging en hen in het land van hun vijanden bracht — of wanneer dan hun onbesneden hart vernederd wordt en zij behagen scheppen in de straf voor hun ongerechtigheid, dan zal Ik denken aan Mijn verbond met Jakob. En ook aan Mijn verbond met Izak, en ook aan Mijn verbond met Abraham zal Ik denken, en Ik zal denken aan het land. Terwijl het land door hen verlaten is en behagen schept in zijn sabbatsjaren — het ligt er immers omwille van hen verlaten bij — hebben zijzelf behagen in de straf voor hun ongerechtigheid, omdat, ja, omdat zij Mijn bepalingen verwierpen en hun ziel van Mijn verordeningen walgde.
>
> LEVITICUS 26:41-43

Dat suggereert natuurlijk dat het een lange ballingschap zou zijn voordat ze zouden terugkomen.

Er staat:

> Terwijl het land door hen verlaten is en behagen schept in zijn sabbatsjaren — het ligt er immers omwille van hen verlaten bij — hebben zijzelf behagen in de straf voor hun ongerechtigheid, omdat, ja, omdat zij Mijn bepalingen verwierpen en hun ziel van Mijn verordeningen walgde. Maar bovendien: wanneer zij in het land van hun vijanden zijn, dan zal Ik hen niet verwerpen en niet van hen walgen door hen te vernietigen en Mijn verbond met hen te verbreken, want Ik ben de HEERE, hun God. Ik zal ter wille van hen denken aan het verbond met de voorouders, die Ik voor de ogen van de heidenvolken uit het land Egypte geleid heb om hun tot een God te zijn. Ik ben de HEERE. Dit zijn de verordeningen, de bepalingen en de wetten die de HEERE gegeven heeft, over de verhouding tussen Hem en de Israëlieten, op de berg Sinaï, door de dienst van Mozes.
>
> LEVITICUS 26:43-46

13

Terugkeer tot God onder het nieuwe verbond

Nu spreekt Hij hier over de Babylonische ballingschap. Hij zegt dat ze in een vreemd land in ballingschap zullen gaan en daar zullen wegkwijnen. Maar Hij zegt ook: ‘Als ze naar Mij terugkeren, zal Ik hen terugbrengen.’ Ik zal denken aan het verbond dat Ik bij de Sinaï heb gesloten. Niet het verbond met Abraham, maar het verbond van de Sinaï.

Nu kan dit tegenwoordig niet gebeuren, omdat het verbond van de Sinaï er niet meer is. Het is verdrongen, het is vervangen. Er is een nieuw verbond. Hebreeën 8:13 vertelt ons dat waar er een nieuw verbond is, het oude verbond nietig en ongeldig is. Het oude

verbond is verouderd. Als een Jood tegenwoordig naar God wil terugkeren, kan dat. Maar hij moet komen op de voorwaarden van het nieuwe verbond, niet die van het oude verbond. Het verbond van de Sinaï is niet meer beschikbaar.

Dat was het echter wel toen ze in Babylon waren. In Babylon, in de ballingschap, die de vervulling van deze dreigementen was, dachten sommigen van hen inderdaad aan God. En Hij keerde Zich inderdaad om, en het land nam inderdaad zijn sabbatten in acht gedurende die zeventig jaar. Dat wordt ons in 2 Kronieken verteld.

Dit gaat over die tijd. Degenen die wel terugkeerden, bracht Hij inderdaad terug naar het land. Hij dacht inderdaad aan hen, en Hij herstelde inderdaad het verbond dat Hij bij de Sinaï met hen had gesloten. Maar veel mensen willen dit toepassen op de moderne tijd, omdat de Joden opnieuw over de hele wereld in ballingschap zijn geraakt. Als ze nu terugkeren tot God, keren ze niet terug naar het oude verbond dat Hij sloot met hun vaderen die uit Egypte kwamen, zoals Hij in vers 45 zegt. Dat zou nu niet gelden.

De voorspellingen in dit hoofdstuk zijn uitgekomen in de tijd vóór het christendom, voordat Jezus kwam. Toen Jezus kwam, maakte dat een einde aan alle geldigheid van het oude verbond, omdat er een beter verbond voor in de plaats is gekomen. Daarom kunnen de Joden niet terugkomen en zeggen: 'We zullen dat oude verbond van de berg Sinaï weer houden.' Waarom? God staat er niet achter. God erkent het niet. God heeft gezegd dat het verouderd is. Als je nu tot God terugkeert, kom je tot Christus in het nieuwe verbond.

Een Jood kan tot Christus komen, net als voorheen. Alle Joden kunnen tot Christus komen als ze dat willen. Niets houdt hen tegen. Paulus zei in Romeinen 11:

> En ook zij zullen, als zij niet in het ongeloof blijven, geënt worden, want God is machtig hen opnieuw te enten.
>
> ROMEINEN 11:23

Maar er is geen voorspelling dat ze dat allemaal zullen doen. Als ze het doen, zal dat niet als Joden zijn; het zal als volgelingen van Christus zijn. Het zal als christenen zijn. Het verbond dat bij de Sinaï werd gesloten, waarnaar Hij in vers 45 verwijst, werd met

hen als Israëlieten gesloten. Maar het verbond dat met Jezus is gesloten, is voor alle volken, met inbegrip van de Israëlieten. Daarom keren ze niet als Joden terug.

> Daarbij is het niet van belang dat men Jood is of Griek; daarbij is het niet van belang dat men slaaf is of vrije; daarbij is het niet van belang dat men man is of vrouw; want allen bent u één in Christus Jezus.
>
> GALATEN 3:28

Ze worden gewoon christenen, net als de rest van ons.

Vers 46 zegt:

Dit zijn de voorschriften, regels en wetten die de Heer via Mozes op de berg Sinaï heeft vastgelegd tussen Hemzelf en de Israëlieten.

14

Vrijwillige geloften van Hanna en Jefta

Hoofdstuk 27 is wat moeilijk te begrijpen. Ik weet niet of je het onlangs hebt gelezen, maar het veronderstelt bepaalde dingen waarmee we niet zo vertrouwd zijn. Vooral het afleggen van geloften en het vrijkopen van wat je hebt beloofd. Deze gebruiken worden in de Schrift niet echt uitvoerig beschreven, en ze worden in de moderne wereld niet in praktijk gebracht. Daarom moeten we tussen de regels door lezen om te zien waar het over gaat.

Het gaat hierover: er waren twee dingen die ze de Heere moesten aanbieden naast hun offers. Het ene was hun tienden. De tienden behoorden de Heere toe, en ook de dingen die ze door een gelofte zouden toezeggen. De tienden waren niet vrijwillig. Ze moesten hun tienden geven. Maar geloften waren vrijwillig. Je hoefde geen gelofte af te leggen. Je kon je hele leven leven zonder ooit een gelofte aan God af te leggen. Maar mensen die hun vroomheid wilden tonen, hun enthousiasme voor God, die een afspraak met God wilden maken — ‘U doet dit voor mij, en ik zal dit voor U doen’ — legden zulke geloften af.

We weten bijvoorbeeld dat Hanna God beloofde dat, als Hij haar een kind gaf, het kind aan de Heere gegeven zou worden, aan de Heere gewijd zou worden. Dat was een gelofte die ze aflegde. Samuel werd geboren, en ze hield haar gelofte door Samuel aan de tabernakel te laten toebehoren en hem daar zijn leven lang te laten werken.

Jefta staat erom bekend dat hij een gelofte heeft afgelegd. Hij beloofde God dat, als God hem in het heetst van de strijd de overwinning op zijn vijanden zou geven, hij aan God zou offeren wat hem ook maar uit zijn huis tegemoet zou komen wanneer hij thuiskwam. Dat bleek zijn dochter te zijn. Er zijn er velen die geloven dat hij zijn dochter heeft geofferd. Misschien heeft hij dat niet gedaan, want dit hoofdstuk vertelt ons dat je iets wat je door een gelofte aan de Heere toezegt, kon vrijkopen. Als je er spijt van hebt, kan het vrijgekocht worden. Dat wil zeggen: je kunt het terugkopen. Hier worden verschillende omstandigheden besproken die daarmee te maken hebben.

15

Aan God gewijde personen vrijkopen

Laat ik je er iets van voorlezen.

> De HEERE sprak tot Mozes: Spreek tot de Israëlieten, en zeg tegen hen: Wanneer iemand een gelofte aflegt, zullen de personen die aan de HEERE gewijd zijn, tegen een door u bepaalde waarde vrijgekocht worden.
>
> LEVITICUS 27:1-2

Zoals Hanna Samuel aan de Heere wijdde, of Jefta, in dit geval zijn dochter.

> Als de door u bepaalde waarde een man van twintig jaar tot zestig jaar betreft, dan is de door u bepaalde waarde vijftig sikkel zilver, gerekend volgens de sikkel van het heiligdom.
>
> LEVITICUS 27:3

Dat wil zeggen, de man vermoedelijk in de kracht van zijn leven.

> Maar als het een vrouw betreft, is de door u bepaalde waarde dertig sikkel.
>
> LEVITICUS 27:4

Wat betekent dit? Blijkbaar konden mensen die dienaren bezaten, door een gelofte toezeggen een van hun dienaren aan God te geven. Misschien iemand tussen de twintig en zestig jaar oud. Ze zouden die dienaar door een gelofte aan de Heere aanbieden, en dat zou betekenen dat die dienaar bij de tabernakel moest gaan werken, als een vrije dienaar in Gods huis.

Maar er konden redenen zijn om die gelofte niet na te komen. Een daarvan is dat de tabernakel misschien niet zoveel dienaren nodig had. Het meeste werk werd gedaan door de priesters en de Levieten. Ik kan me voorstellen dat het moeilijk voor hen zou zijn om genoeg werk te vinden om veel van die andere dienaren bezig te houden, aangezien de Levieten zich al met alles bezighielden. Het kan zijn dat de tabernakel maar een beperkt aantal mensen werkelijk een plaats kon bieden. Daarom kon niet iedereen die een dienaar wijdde, die dienaar uiteindelijk ook echt aan de tabernakel geven. Ze zouden hem moeten vrijkopen. Dat betekent dat ze in plaats daarvan geld aan de tabernakel moesten geven, geld aan de priester. Als die persoon een man tussen de twintig en zestig jaar was, werd zijn waarde op vijftig sikkel gesteld. Als het een vrouw van die leeftijd was, op dertig sikkel. Waarschijnlijk omdat men ervan uitging dat een man zwaarder werk kon doen en daarom meer waard zou zijn wat betreft het werk dat hij als dienaar voor de priesters kon verzetten. Een mannelijke dienaar was meer waard dan een vrouwelijke dienaar omdat hij een sterkere rug had en gewoonlijk zwaarder werk kon doen en meer kon dragen.

Dus als iemand had gezegd: ‘Ik ga de gelofte afleggen om deze dienaar van mij aan de Heere te geven’, en de priester vervolgens zei: ‘We kunnen hem niet gebruiken’, dan was het: ‘Dan geef ik je in plaats daarvan vijftig sikkel, want dat is hij waard.’ Of als ik de gelofte had afgelegd om hem aan de Heere te geven en ik van gedachten veranderde en hem wilde terugkopen, dan zou ik vijftig sikkel moeten betalen, plus twintig procent eigenlijk.

Maar in vers 5 staat:

> Is het iemand tussen vijf jaar en twintig jaar, dan is de door u bepaalde waarde voor een man twintig sikkel en voor een vrouw tien sikkel. Is het een kind van een maand tot vijf jaar, dan is de door u bepaalde waarde bij een man vijf sikkel zilver en de door u bepaalde waarde bij een vrouw drie sikkel zilver.
>
> LEVITICUS 27:5-6

Samuel viel waarschijnlijk in die categorie. Hij was waarschijnlijk tussen de één maand en vijf jaar oud toen hij van de borst af was en naar de tabernakel werd gebracht.

> En is het iemand van zestig jaar oud of daarboven, is het een man, dan is de door u bepaalde waarde vijftien sikkel en voor een vrouw tien sikkel.
>
> LEVITICUS 27:7

Na je zestigste minder waardevol als arbeidskracht.

> Maar als hij te arm is om de door u bepaalde waarde te betalen, dan moet men hem vóór de priester plaatsen, zodat de priester zijn waarde kan bepalen. Overeenkomstig wat voor hem die de gelofte afgelegd heeft, wél binnen handbereik is, moet de priester zijn waarde bepalen.
>
> LEVITICUS 27:8

Stel dat iemand de gelofte aflegt om iets aan de tempel te geven, maar die gelofte om de een of andere reden niet wordt nagekomen. Misschien is hij dan vijftig sikkel verschuldigd, of twintig of vijftien. Als hij daarvoor te arm is, kan de priester vanwege die moeilijke omstandigheden een uitzondering maken. Hij kan de waarde van iets

vaststellen naar wat die persoon kan betalen. Op die manier zouden mensen die te arm zijn en onbezonnen geloften hebben afgelegd die niet konden worden nagekomen, hierdoor niet onderdrukt worden.

16

Reine en onreine dieren wijden en vrijkopen

En als het een dier is... Je zou de gelofte kunnen afleggen om een dier aan de Heere te geven, geen dienaar, geen mens.

> En als het een dier is dat men als offergave aan de HEERE aanbiedt, dan zal alles wat hij ervan aan de HEERE geeft, heilig zijn.
>
> LEVITICUS 27:9

Een rein dier.

> Hij mag het niet vervangen of omruilen, een goed voor een slecht dier, of een slecht voor een goed dier. En als hij toch een dier voor een ander dier omruilt, dan zal zowel het ene dier als wat daarvoor omgeruild is, heilig zijn.
>
> LEVITICUS 27:10

Nu, als je een dier wijdt, is het heilig. Je kunt het eigenlijk niet vrijkopen. Je kunt het zelfs niet voor een ander dier omruilen. Als je probeert het voor een ander dier om te ruilen, moet het oorspronkelijke dier nog steeds van de Heere zijn, en dat andere dier ook. Je moet er twee dieren voor geven, maar van vrijkopen is bij dat dier geen sprake.

> En als het een onrein dier betreft — welk dan ook — dat men niet aan de HEERE als offergave mag aanbieden, dan moet hij het dier vóór de priester plaatsen.
>
> LEVITICUS 27:11

Vers 11, bijvoorbeeld een ezel of misschien een kameel. Die zijn nuttig, maar kunnen niet als offer worden gebruikt of worden gegeten.

> Vervolgens moet de priester de waarde ervan bepalen al naargelang het goed of slecht is. Volgens de door u bepaalde waarde, priester, zo is het.
>
> LEVITICUS 27:12

Dit is duidelijk tot de priesters gericht: zij zijn degenen die de waarde van deze dingen vaststellen. Zij zijn degenen die het toegezegde voorwerp ontvangen, of in plaats van het toegezegde voorwerp geld als betaling ontvangen.

Vers 13:

> Als hij het toch wil vrijkopen, dan moet hij het vijfde deel ervan aan de door u bepaalde waarde toevoegen.
>
> LEVITICUS 27:13

Een onrein dier kon dus worden vrijgekocht, maar een rein dier niet. Het reine dier dat wordt aangeboden, wordt heilig voor de Heere. Het wordt als offer gebracht. Een onrein dier kan niet als offer worden gebracht. Het kan niet heilig zijn. Dus als je het eenmaal had gewijd, kon het worden vrijgekocht met een boete van twintig procent boven op de waarde ervan.

17

Gewijde akkers en het jubeljaar

Vers 16:

> En als iemand een deel van de akker die hij bezit, aan de HEERE geheiligd heeft, dan moet de door u bepaalde waarde in overeenstemming zijn met het benodigde zaaigoed ervoor, vijftig sikkel zilver per homer gerstezaad.
>
> LEVITICUS 27:16

Blijkbaar bepaalt de hoeveelheid zaad die nodig zou zijn om die akker in te zaaien de grootte van de akker, en daarmee de waarde van de akker. Dus als het een akker is waarop je normaal gesproken een homer gerstezaad zou zaaien, dan geldt daar een bepaalde prijs voor. Als het om een andere hoeveelheid zaad gaat, dan is de prijs anders.

> Als hij zijn akker vanaf het jubeljaar geheiligd heeft, staat het volgens de door u bepaalde waarde vast. Maar als hij zijn akker na het jubeljaar geheiligd heeft, dan moet de priester voor hem het bedrag berekenen overeenkomstig de jaren die nog overgebleven zijn tot het jubeljaar. Dat moet vervolgens van de door u bepaalde waarde afgetrokken worden.
>
> LEVITICUS 27:17-18

Als er staat dat hij zijn akker vanaf het jubeljaar heiligt, betekent dat dus: te beginnen bij het jubeljaar. Ik heb een akker, dit jaar is het jubeljaar, en ik ga een verklaring afleggen, een gelofte doen, dat deze akker aan de Heere toebehoort zodra het jubeljaar voorbij is. De volledige waarde ervan is de prijs om hem los te kopen. Maar als het

ergens na het jubeljaar is, enige tijd later, zodat deze akker misschien al een paar oogsten heeft opgebracht en het minder dan vijftig jaar tot het jubeljaar is, dan wordt de geschatte waarde dienovereenkomstig verminderd.

> Als hij die de akker geheiligd heeft, die toch wil vrijkopen, dan moet hij een vijfde deel van het bedrag van de door u bepaalde waarde eraan toevoegen. Dan is deze weer voor hem.
>
> LEVITICUS 27:19

Vers 20:

> Maar als hij de akker niet vrijkoopt en als hij de akker aan een andere man verkoopt, dan mag deze niet meer vrijgekocht worden. De akker zal, wanneer deze in het jubeljaar vrijkomt, heilig zijn voor de HEERE, als een met de ban aan Hem gewijde akker. Het bezit ervan komt de priester toe.
>
> LEVITICUS 27:20-21

Als de man de akker niet loskoopt, als die aan de Heere is gewijd, dan is het niet een van die akkers die naar de eigenaar teruggaan. Als je je akker aan een buurman hebt verkocht, krijg je hem in het jubeljaar terug. Maar als je hem aan de Heere wijdt, krijg je hem in het jubeljaar niet terug, in de meeste gevallen, tenzij hij hem eerst loskoopt.

> Als iemand aan de HEERE een akker geheiligd heeft die hij gekocht heeft en die niet afkomstig is van een akker die hij al in bezit had,
>
> LEVITICUS 27:22

Dat wil zeggen: het is niet zijn erfbezit, dus het is niet blijvend van hem. Het is alleen van hem tot het jubeljaar. Hij heeft de akker gekocht, maar hij moet hem in het jubeljaar aan de oorspronkelijke eigenaar teruggeven.

> dan moet de priester hem het totaalbedrag berekenen van de door u bepaalde waarde tot het jubeljaar. Hij moet dan op die dag de door u bepaalde waarde afdragen als heilig voor de HEERE. In het jubeljaar komt de akker weer terug aan hem van wie hij die gekocht heeft, aan hem die het land in bezit had.
>
> LEVITICUS 27:23-24

Het onderscheid is dit: als het jouw land is doordat je het hebt geërfd en je het aan de Heere wijdt, dan is dat blijvend. Door het jubeljaar krijg je het niet terug. Maar als je het land van iemand anders hebt gekocht, is het niet blijvend van jou. Je moet het in het jubeljaar aan hem teruggeven. Wijd je het voor de resterende jaren tot het jubeljaar aan de Heere, dan moet de priester het in het jubeljaar aan de oorspronkelijke eigenaar teruggeven. Dit zijn technische zaken, die voor ons misschien niet zo interessant zijn, omdat wij ze niet in praktijk brengen.

18

Eerstgeborenen, de ban en de tienden

Vers 25:

> Alle door u te bepalen waarden moeten overeenkomstig de sikkel van het heiligdom zijn. De sikkel is twintig gera waard. Het eerstgeborene echter, dat als eerste voor de HEERE onder het vee geboren wordt, dat mag niemand heiligen. Of het nu een rund is, of een schaap, het is voor de HEERE bestemd.
>
> LEVITICUS 27:25-26

Dat wil zeggen: het behoort al aan God toe. De eersteling, de eerstgeborene, is rechtens, volgens de wet, al van God. Je kunt dus niet de gelofte doen om de eerstgeborene aan God te geven en dat beschouwen als een of andere bijzondere gunst die je God bewijst. Dat is het niet. Het is al van de Heere. Je geeft Hem wat Hij al bezit.

> Niets van wat door de ban gewijd is, dat door mensen door de ban gewijd is, mag vrijgekocht worden. Het moet zeker gedood worden.
>
> LEVITICUS 27:29

Dit zouden gewoonlijk mensen zijn die afgoderij hebben bedreven. Ook steden kunnen onder de ban worden gesteld. Onder de ban betekent dat ze vernietigd moeten worden, en meestal is dat vanwege afgoderij. Die kun je niet loskopen.

> Maar als iemand toch een deel van zijn tienden vrijkoopt, moet hij het vijfde deel ervan daaraan toevoegen.
>
> LEVITICUS 27:31

Ik kan eigenlijk niet eens bedenken waarom ze hun tienden zouden willen loskopen. Je geeft je tiende, en wil je het dan terugkopen? Nou, je kunt het terugkopen met een toeslag van twintig procent. Waarom zou je dat doen? Waarom zou je je tiende terug willen hebben en twintig procent betalen? Ik begrijp niet waarom die bepaling er zou zijn. Er kunnen omstandigheden zijn waarin iemand dat zou willen. In dat geval wordt hier misschien bedoeld dat je je tiende niet kunt terugkopen, omdat niemand het met een toeslag van twintig procent zou terugkopen. Dus als je je tiende eenmaal hebt gegeven, denk er dan niet eens aan om het terug te kopen. Als je dat wilt, gaat het je meer kosten dan je zult willen betalen.

> En alle tienden van runderen en kleinvee, van alles wat bij de telling onder de staf doorgaat, het tiende is heilig voor de HEERE.
>
> LEVITICUS 27:32

De meeste tienden zouden uit graan bestaan, maar er zijn ook tienden van dieren.

Wat onder de staf doorgaat, slaat gewoonlijk op een schaap. De herder gebruikte een staf om de schapen te tellen die door de poort van de schaapskooi naar binnen en naar buiten gingen. Hij liet ze onder een staf doorgaan, zodat ze er niet met een paar tegelijk doorheen konden rennen. Hij liet ze er één voor één doorheen gaan. Hij hield zijn staf laag, en ze wurmden zich er als het ware onderdoor, zodat het langzamer ging en hij ze kon tellen.

> Men mag niet onderzoeken of het goed is of slecht, en men mag het niet omruilen. Als men het toch omruilt, dan is zowel dit dier als wat daarvoor omgeruild is, heilig. Ze mogen niet vrijgekocht worden. Dit zijn de geboden die de HEERE Mozes gegeven heeft, voor de Israëlieten, op de berg Sinaï.
>
> LEVITICUS 27:33-34

Nogmaals, deze ideeën over lossing — het is moeilijk om je ook maar voor te stellen hoe iets hiervan een tegenhanger heeft in onze eigen moderne samenleving. Wij kennen immers niet het gebruik dat zij hadden om te beloven dingen aan de Heere te geven en die vervolgens als offer te brengen, zoals een dier. Of om een van onze kinderen of een van onze dienaren weg te sturen om God toe te behoren en in de tempel te werken. Deze gebruiken passen gewoon niet in de moderne wereld, en daarom lezen we eenvoudigweg wat zij in hun situatie moesten doen.

Het lijkt er echter wel op dat Jefta volgens deze wetten zijn dochter had kunnen lossen. Maar hij leefde in de tijd van de richteren, toen ze niet zoveel van de wet wisten. De wet werd in de tijd van de richteren heel gebrekkig doorgegeven. Vaak kenden mensen die niet, en misschien wist hij niet dat hij haar kon lossen. Ik weet niet zeker wat hij daadwerkelijk met haar heeft gedaan. Daar zullen we naar moeten kijken wanneer we het boek Richteren bestuderen. Maar nu zijn we klaar met het boek Leviticus.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Deuteronomium 28:1-6
- Deuteronomium 28:15-19
- Leviticus 26:3
- Leviticus 26:14
- Deuteronomium 28:1-7
- Deuteronomium 28:15-20
- Leviticus 26:3-5
- Leviticus 26:6-9
- Leviticus 26:10
- Leviticus 26:11-13
- Leviticus 26:3-6
- Leviticus 26:14-16
- Leviticus 26:17
- Leviticus 26:36
- Leviticus 26:37
- Spreuken 28:1
- Leviticus 26:18
- Jesaja 5:25
- Leviticus 26:19
- Leviticus 26:20-22
- Leviticus 26:23-25
- Lukas 21:22
- Leviticus 26:25-26
- Leviticus 26:28-29
- 2 Koningen 6:26-27
- 2 Koningen 6:28-30
- Leviticus 26:30
- Leviticus 26:30-31
- Leviticus 26:32
- Leviticus 26:33

- Leviticus 26:36-37
- Leviticus 26:38
- Leviticus 26:39
- Leviticus 26:40
- Leviticus 26:41-43
- Leviticus 26:43-46
- Romeinen 11:23
- Galaten 3:28
- Leviticus 27:1-2
- Leviticus 27:3
- Leviticus 27:4
- Leviticus 27:5-6
- Leviticus 27:7
- Leviticus 27:8
- Leviticus 27:9
- Leviticus 27:10
- Leviticus 27:11
- Leviticus 27:12
- Leviticus 27:13
- Leviticus 27:16
- Leviticus 27:17-18
- Leviticus 27:19
- Leviticus 27:20-21
- Leviticus 27:22
- Leviticus 27:23-24
- Leviticus 27:25-26
- Leviticus 27:29
- Leviticus 27:31
- Leviticus 27:32
- Leviticus 27:33-34

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.